МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА І ПЕРЕРОБКИ ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА

матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

м. Миколаїв, 24-25 жовтня 2025 року

Миколаїв
2025

УДК 637-027.3 : 330. 341.1
І-66

Конференцію зареєстровано в УкрІНТЕІ (посвідчення № 689 від 02.12.2024 р.)

Голова організаційного комітету:
Шебанін В.С. – в.о. ректора Миколаївського національного аграрного університету, доктор технічних наук, професор, академік НААН України, академік НАН ВО України, Заслужений діяч науки і техніки України

Голова наукового комітету:
Гиль М.І. – декан факультету технології виробництва і переробки продукції тваринництва, стандартизації та біотехнології Миколаївського НАУ, доктор сільськогосподарських наук, професор, член НААН України, академік НАН ВО України
Співголова наукового комітету:
Луговий С.І. – завідувач кафедри технології виробництва продукції тваринництва Миколаївського НАУ, доктор сільськогосподарських наук, професор
Члени організаційного комітету:

Дробітько А.В.	–	проректорка з наукової роботи Миколаївського НАУ, докторка сільськогосподарських наук, професорка
Найдіч О.В.	–	заступник декана факультету ТВППТСБ з науково-дослідної роботи, доцентка
Підпала Т.В.	–	професорка кафедри переробки продукції тваринництва та харчових технологій, докторка сільськогосподарських наук, професорка
Калиниченко Г.І.	–	доцентка кафедри технології виробництва продукції тваринництва, кандидатка сільськогосподарських наук, доцентка
Данильчук Г.А.	–	доцентка кафедри технології виробництва продукції тваринництва, кандидатка сільськогосподарських наук
Онищенко Л.В.	–	доцентка кафедри технології виробництва продукції тваринництва, кандидатка сільськогосподарських наук

Інноваційні аспекти та перспективи розвитку технології
І-66 виробництва і переробки продукції тваринництва : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Миколаїв, 24-25 жовтня 2025 р.). Миколаїв : МНАУ, 2025. 109 с.

УДК 637-027.3 : 330. 341.1

©Миколаївський національний аграрний університет, 2025

ЗМІСТ

Помітун І.А., Шабля В.П. Вплив паратипових факторів на повторюваність результатів оцінки баранів-плідників за якістю нащадків……... 5
Войтенко С.Л., Петренко М.О., Сидоренко О.В. Вплив дії різних чинників на стан племінного свинарства України……. 8
Ткачова І.В., Фролова Г.О. Селекційний тренд орловської рисистої породи коней української популяції…….. 11
Ведмеденко О.В. Продуктивність та відтворювальні якості м'ясних курей кросу КОББ 500…….. 14
Шнайдер С.Л. Зв'язок між показниками росту і будови тіла свиней великої білої породи з урахуванням рівня статевого диморфізму……... 17
Каратєєва О.І. Оцінка продуктивних якостей свиней у системі розведення Danbred…..... 19
Бровко О.В., Ткачова І.В. Аналіз алелофонду новоолександрівської ваговозної породи коней……... 23
ЛютихС.В., Ткачова І.В. Відтворювальна функція кобил української верхової породи… 26
Люта І.М. Вплив наявності абортів на відтворювальні якості та молочну продуктивність корів голштинської породи…….. 28
Шевченко Р.О. Вікова мінливість показників маси тіла дикої європейської свині в умовах господарств різної форми власності…….. 30
Шаферівський Б.С., Ільченко М.О. Генетичні особливості формування живої маси 100 кг у відгодівельного молодняку свиней різної кровності…… 32
Ільченко М.О., Шаферівський Б.С. Вплив плазми сперми різних кнурів на запліднюючу здатність спермиїв……. 34
Каратєєв А.С. Оцінка інтенсивності росту молодняку свиней, отриманих від промислового термінального схрещування……... 36
Юлевич О.І. Застосування пробіотиків у бджільництві……. 39
Халак В.І. Активність амінотрансфераз сироватки крові та їх зв'язок з відгодівельними і м'ясними якостями у молодняка свиней різних генотипів за геном рецептора меланокортину (*MC4R*)……. 42
Качур Г., Ряполова І.О. Використання біотехнологічних процесів у виробництві продукції тваринництва……... 45
Ткачова І.В., Чехічин А.В. Концепція розвитку екологічних досліджень у конярстві….. 49
Любенко О.І. Сучасний стан птахівництва півдня України…… 51
Разанова О.П., Капріца В.О. Перспективи використання високонектарних культур для покращення кормової бази бджільництва……... 54
Корбич Н.М. Сучасні тенденції у годівлі сільськогосподарських тварин: ефективність і екологічність……... 57
Шабаш М.Л. Вплив кормового білка та сезонних факторів на ефективність використання азоту і якісний склад молока у корів голштинської породи…… 59
Шпирна І.Г. Інтенсивність росту та ефективність використання кормів ремонтними свинками великої білої і ландрас порід відлученими в різному віці під час їх дорощування…….. 62
Овчаренко О.О. Соматичні клітини та лактаційна стабільність корів залежно від частоти доїння і тривалості новотільного періоду…….. 64
Голосний Б.С. Відтворювальні якості високопродуктивних корів голштинської породи за різних умов утримання……... 67
Мойсей І.С. Вплив підгодівлі маловагових поросят замінником свинячого молока під час дорощування на їх подальшу продуктивність……... 70
Petrash V.V. Heat stress in dairy cattle with emphasis on milk production…….. 72
Меженський Г.В. Продуктивність свиней за інноваційних систем їх дорощування…….. 75
Чорний Д.О. Сучасні підходи до застосування ЕМ-технології у бджільництві……... 77

Воскобойнікова В.О., **Пихнівський А.В.**, **Тупицька О.М.** Антиоксиданти в олійножировій промисловості……. 80
Бойко Н.В. Вплив лазерного опромінення біологічно-активних точок вівцематок на їх відтворювальні якості…….. 82
Корх О.В. Ефективність використання фітобіотику та пробіотику для підвищення відтворювальної здатності кролематок…….. 84
Іовенко А.В. Транскордонні інфекції тварин: ящур та блутанг…….. 86
Найдіч О.В., Скрипка Г.А., Кот С.П. Визначення окремих показників якості та безпечності ковбаси варено-копченої……. 88
Кушнеренко В.Г. Безпечність та якість культивованого м'яса…….. 90
Sumska O.P., Rahulia M.R. Assessment of the quality of dairy-based products with minor components of functional purpose…….. 93
Borodina Elena Nutritional and economic aspects of bone broth production from local livestock sources in Alberta, Canada…….. 96
Вовчук П.О. Практичні підходи до діагностики остеоартриту у собак……. 99
Шинкаренко Р.В., Чабаненко Д.В. Деякі біологічні маркери термічного навантаження у молочних корів…….. 101
Жданов Д.В. Продуктивність свиней за використання вакцини проти гонадотропін-рилізинг-гормону…….. 103
Милостивий Р.В. Оцінка відтермінованого впливу теплового стресу на молочних корів.. 106

(p≤0,01), засвідчуючи можливість поліпшення продуктивності тварин шляхом добору за однією з корелюючих ознак.

Annotation: The paper presents an analysis of the genetic features of the formation of a live weight of 100 kg in fattening young animals of different genealogical formations. It was established that the age of reaching a live weight of 100 kg and the average daily gains during the fattening period were antagonistic and varied depending on the genealogical formation. At the same time, regardless of the genotype, the best indicators of the age of reaching a live weight of 100 kg during fattening and the highest average daily gain were shown by representatives of the Chorna Ptychka family.

Key words: pigs, breed, genotype, family, conditional bloodline, fattening traits.

УДК 636.4.082

ВПЛИВ ПЛАЗМИ СПЕРМИ РІЗНИХ КНУРІВ НА ЗАПЛІДНЮЮЧУ ЗДАТНІСТЬ СПЕРМІЇВ

Ільченко М.О., канд. с.-г. наук, старший дослідник
Шаферівський Б.С., канд. с-г. наук, доцент
Полтавський державний аграрний університет
e-mail: mariia.ilchenko@pdau.edu.ua

Анотація: Досліджено різний рівень (вищий та нижчий) якості спермопродукції кнурів великої білої породи та осімінені основні свиноматки нативною спермою. Встановлено суттєву різницю запліднюючої здатності спермііїв та показниками багатоплідності у свиноматок шляхом заміни плазми сперми одних кнурів від інших.

Ключові слова: плазма сперми, спермії, свиноматки, багатоплідність, великоплідність.

Головним етапом у відтворенні поголів'я є метод штучного осіменіння свиней, який охоплює ряд таких заходів: одержання сперми, оцінка, розрідження, зберігання та введення її у статеві шляхи самки різними способами з використанням відповідних пристроїв.

Останнім часом у технології штучного осіменіння свиней відбулись значні зміни: застосовують прогресивні методи одержання сперми, концентрують спермії у малих об'ємах спермодози, в яких знаходиться у мінімальній кількості плазма сперми, що витісняється сучасними безпечними інгредієнтами у складі розріджувачів для тимчасового та тривалого зберігання спермопродукції тощо.

Для одержання сперми від кнурів використовують ефективний мануальний метод, тобто без застосування штучної вагіни, що дає змогу одержувати окремі фракції еякуляту і відповідно оптимізувати необхідний вміст спермііїв у спермодозі.

Функція спермііїв - запліднити яйцеклітину, а плазма сперми – є рідким середовищем для існування їх [1, 4]. Незначна частина плазми утворюється у сімянику та його придатку, а інша - виділяється під час еякуляції із придаткових статевих залоз разом з плазмою сперми.

При штучному осіменінні чи паруванні тварин спермії потрапляють до рогів матки. Вони швидко проштовхуються засмоктуючими рухами та секретами рогів матки до їх верхівок, а по яйцепроводам спермії рухаються за рахунок своїх власних рухів.

Внутрішньоматкове осіменіння мінімальною дозою сперми забезпечує маніпуляції по введенню сперми у різні ділянки матки і вирішує проблеми зменшення витрат сперми без зниження ефективності штучного осіменіння [7, 8]. Якісний і кількісний рівень різних

факторів варіює як у межах одного кнура, так і поміж окремими його еякулятами, чим обумовлена різна толерантність сперміїв, що може впливати на показники запліднення.

Оскільки у спеціальній літературі подібних даних дуже мало, ми провели відповідні дослідження.

Метою наших досліджень було визначення рівня відтворювальної здатності свиноматок.

В експерименті було відібрано 6 кнурів великої білої породи аналогів за віком (18-19 місяців) та живою масою (175-190 кг).

Режим статевого навантаження кнурів – одна садка впродовж 5 днів за допомогою мануального методу. Сперму транспортували (без розбавника) в господарство, плазму сперми одержували шляхом центрифугування нативної сперми швидкістю 3000 об/хв. протягом 10 хвилин.

Кнури - плідники були поділені на дві групи: вищого (перша) і нижчого (друга) рівнів якості спермопродукції за показниками об'єму еякуляту, концентрації та рухливості сперміїв та загальною їх кількістю. У цілому, за загальним вмістом сперміїв виявлена суттєва різниця між групами кнурів, яка становить майже 35%.

Осіменіння свиноматок здійснювали нативною спермою піддослідних кнурів, а також спермою, в якій до сперміїв першої групи додавали (тобто заміщували) плазму сперми другої і навпаки.

У досліді використано 108 дорослих свиноматок великої білої породи живою масою 180-210 кг, від яких раніше одержували по два – три опороси.

Виявлення охоти у свиноматок проводили за допомогою кнура -пробника двічі за день – о 7.00. та о 19.00 та одноразове їх осіменіння через 36 годин від початку рефлексу нерухомості дозою 2 млрд. сперміїв з поступально-прямолінійним рухом за фракційним методом приладом УКП-1.

Використання сперми кнурів різної якості відбилось і на відтворювальній здатності свиноматок. Так, при осіменінні свиноматок нативною спермою високої якості (підгрупа 1.0.) заплідненість їх досягла найвищого рівня (86,67 %), а нижчої (2.0.) - складала тільки 70,0 %. Однак, додавання плазми сперми кнурів підгрупи 2.0. до сперміїв підгрупи 1.0. зменшило результати запліднення незначно до 83,33 %. Водночас, заміщення плазми сперми у підгрупі 2.0. з підгрупи 1.0. покращило запліднення свиноматок і склало 75 %.

Показники багатоплідності у свиноматок були найвищими у підгрупі 1.0. - 11,27±0,14 поросят, використовуючи нативну сперму кращих кнурів-плідників. Найменша багатоплідність знаходилась у підгрупі 2.0. - 10,10±0,07 поросят. При додаванні плазми сперми кнурів другої групи (2.0.) до сперміїв першої (1.2.) цей показник зменшився ніж у підгрупі 1.0. і становить 10,95±0,05 поросят. Все ж у підгрупі 2.1. багатоплідність підвищилась, додаючи плазму сперми кнурів першої підгрупи (1.0.) – 10,67±0,14 поросят.

Отже, заміщення плазми сперми кнурів вищої якості стимулює запліднюючу здатність сперміїв нижчої якості та покращує багатоплідність у свиноматок і навпаки.

Щодо аналізу показників великоплідності, динаміки росту поросят та збереженості їх суттєвої різниці не встановлено.

Отже, встановлена індивідуальна особливість функціональної активності сперміїв та різниця між якістю спермопродукції у кнурів – плідників. Також, з'ясовано вплив плазми сперми кнурів на запліднюючу здатність сперміїв. Встановлено, що заміщення плазми сперми різних кнурів суттєво впливає на показники заплідненості та багатоплідності свиноматок.

Abstract: Different levels (higher and lower) of sperm production quality of large white boars were investigated and the main sows were inseminated with native sperm. A significant difference in the fertilizing ability of sperm and indicators of multiparity in sows was established by replacing the sperm plasma of some boars with others.

Key words: plasma of sperm, sperm, sows, multifertility, great fertility.